

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	14 maart 2023
Zaaknummer	400820
Portefeuillehouder	mevrouw H.B. Boudewijnse, wethouder
Onderwerp	Voortgang restauratie grafkapel Dudok van Heel

1. Kennisnemen van

De huidige stand van zaken inzake de restauratie van de grafkapel Dudok van Heel op de Oude Begraafplaats Naarden.

2. Inleiding

De Oude Begraafplaats Naarden is een Rijksmonument. Hiervoor zijn een beheersvisie en bijbehorende deelplannen vastgesteld. Op 12 juli 2017 zijn deze plannen door de gemeenteraad van Gooise Meren vastgesteld. In het deelplan graven en opstellen wordt expliciet gezegd dat bij restauratie van graven prioriteit wordt gegeven aan bijzondere, waardevolle en representatieve grafmonumenten. De grafkapel van Dudok van Heel wordt in dit lijstje als eerste genoemd. Deze grafkapel (in de volksmond ookwel suikertaart genoemd) heeft een sterk symbolische waarde voor de begraafplaats en is beeldbepalend voor blok I.

Al meerdere jaren, sinds 2013, is de grafkapel bedekt met een zwart zeil ter bescherming van het monument. Hierdoor is echter een groot deel van het monument niet zichtbaar. Tijdens de behandeling van de begroting 2023 zijn hierover vragen gesteld. Met deze raadsmededeling willen wij u graag informeren over de huidige stand van zaken.

3. Kernboodschap

De grafkapel Dudok Van Heel is een Rijksmonument maar geen eigendom van de gemeente;

Op 4 december 2000 is het grafmonument aangewezen als Rijksmonument. De stichting tot behoud van de Oude Begraafplaats Naarden (verder: de Stichting) is sinds 2008 formeel de rechthebbende van dit graf, nadat de familie afstand heeft gedaan van het graf. Een rechthebbende van een graf is verantwoordelijk voor het grafmonument op het graf. Uiteraard werken wij nauw samen met de stichting en hebben wij in overleg met de stichting een zeil laten aanbrengen over de grafkapel heen. Dit ter voorkoming van inwatering en verdere verslechtering van de grafkapel.

Restauratie van het grafmonument is nodig blijkt uit onderzoek;

Na eerdere plannen in 2010 en 2013 voor restauratie, is begin 2018 door ons besloten om opdracht te geven om een restauratieplan op te stellen. Om dit mogelijk te maken is in april 2018 het afdekkende zeil van het monument verwijderd, zodat een onderzoek naar de toestand van de grafkapel en de aanwezige schades uitgevoerd kon worden. In oktober 2018 hebben wij het restauratieplan ontvangen. De conclusie is dat de grafkapel zeer

restauratiebehoefstig is, maar dat de algemene toestand van de onderdelen niet hopeloos is.

Aangezien water-/vorstschade in het verleden voor veel schade heeft gezorgd aan de grafkapel is de keuze gemaakt om de grafkapel wederom af te dekken met een zeil. Dit is in november 2018 uitgevoerd.

Restauratie is zeer kostbaar, de huidige eigenaar beschikt niet over voldoende middelen om deze restauratie uit te voeren;

Uit het restauratieplan is naar voren gekomen dat restauratie mogelijk is maar zeer kostbaar is. De restauratie werd geraamd op € 263.972,93 incl. BTW¹ (prijsspeil 2018). In de raming is nog niet meegenomen: de kosten van het opstellen van een bestek, de aanbesteding, het houden van toezicht op de uitvoering. Gelet op de huidige stijgende tarieven voor materiaal etc. dient rekening te worden gehouden met een nog veel hoger bedrag. De huidige rechthebbende beschikt niet over de middelen om deze restauratie uit te voeren.

Subsidiering van de restauratie van een rijksmonument is mogelijk voor 50% subsidiabel via de provincie Noord-Holland. Deze informatie is gebaseerd op de: Uitvoeringsregeling restauratie rijksmonumenten Noord-Holland 2022. Daarbij gelden wel de eisen dat er garantie is dat de helft van het benodigde bedrag beschikbaar is en de benodigde vergunningen onherroepelijk zijn. De verwachting is dat deze regeling ook in de komende jaren beschikbaar is.

Het plaatsen van een transparante overkapping zorgt voor een betere bescherming van het monument..

Wij zijn voornemens om een transparante overkapping over de grafkapel te plaatsen. Groot voordeel hiervan is dat het monument weer zichtbaar wordt en dat bij fondsenwerving ook daadwerkelijk de kwaliteit van de grafkapel te aanschouwen is. Voordat wij tot plaatsing kunnen overgaan is het nodig om de kosten en consequenties van een dergelijk overkapping in beeld te brengen. Dat alles uiteraard in overleg met de eigenaar van de grafkapel en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Een nieuwe bestemming geven aan de grafkapel is mogelijk;

In deelplan graven en opstellen is opgenomen dat het wenselijk is om meer mogelijkheden voor het bijzetten van as op deze begraafplaats mogelijk te maken. In de afgelopen jaren zijn twijfels gerezen over de wenselijkheid van een nieuwe element op de Oude Begraafplaats. Een kleinschalige asbestemming geïntegreerd in één van de al aanwezige elementen kan echter wel een toegevoegde waarde hebben. Een optie in dat kader is het realiseren van een asbestemming in de grafkapel van Dudok van Heel. Voorwaarde is dan wel dat de grafkapel gerestaureerd is en geschikt gemaakt voor het plaatsen van asbussen.

4. Consequenties

¹ Voor werkzaamheden op de begraafplaats dient altijd inclusief BTW geraamd te worden

Indien restauratie uitblijft dan zal het grafmonument langzaam vervallen;
Gebleken is dat afdekkende doek effectief is om het verval tegen te gaan. Inwatering veroorzaakte in het verleden de meeste schade aan de grafkapel. De stichting heeft mondeling aangegeven dat zij als rechthebbende de grafkapel niet gaan restaureren maar kiezen voor begeleid verval mede vanwege de hoge kosten van de restauratie. Dat betekent dat wij in principe het afdekkende zeil moeten verwijderen van de grafkapel. De consequentie daarvan is dat de weersomstandigheden weer vrij spel hebben en het grafmonument naar verwachting sneller achteruit zal gaan. Het is de vraag of restauratie dan nog mogelijk is. Wij hebben echter niet de mogelijkheden om de stichting te ondersteunen bij het vinden van fondsen/crowdfunding om de restauratie mogelijk te maken.

5. Communicatie

Tijdens het reguliere overleg dat wij hebben met de Stichting komt de restauratie van de grafkapel regelmatig ter sprake. Hierbij bespreken wij ook hoe wij de Stichting kunnen ondersteunen bij dit grote project.

6. Vervolg

Wij blijven in gesprek met de Stichting over een mogelijke restauratie. Indien de situatie in de toekomst verandert, dan informeren wij u daarover.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester